

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 1/16

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

01 вересня 2023 р., протокол № 8

Людмила Андрусів

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Порівняльне правознавство»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 081 «Право»
освітньо-професійна програма «Право»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра права та правоохоронної діяльності

Схвалено на засіданні кафедри
права та правоохоронної
діяльності

29 серпня 2023 р., протокол № 8

Завідувач кафедри

Іван ДРАГАН

Гарант освітньо-професійної
програми

Олександр ОСТРОГЛЯД

Розробник: д.ю.н., доц., професор кафедри права та правоохоронної діяльності,
Людмила АНДРУСІВ

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 2/16

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 081 «Право»	нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність «Право»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	1
Загальна кількість годин -90		Семестр	
		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 2	Освітній ступінь «магістр»	Лекції	
		16	8 год.
		Практичні	
		16	4 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
58	78 год.		
Вид контролю: залік			

для денної форми навчання – 36% аудиторних занять, 64% самостійної та індивідуальної роботи

для заочної форми навчання – 14% аудиторних занять, 86% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 3/16

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є

підготовка професіоналів, які мають високу правосвідомість та правову культуру, які в наступній діяльності зможуть володіти необхідними знаннями і практичними навичками для вирішення конкретних питань з юриспруденції; здібних самостійно і грамотно орієнтуватись у сучасних правових відносинах, приймати виважені та обґрунтовані рішення в рамках своєї професійної компетенції. Порівняльне правознавство дозволяє збагатити знання про правову дійсність, розширити юридичний кругозір, затвердити повагу до правової культури інших народів, здійснити більш глибоке проникнення в специфіку процесу формування правових інститутів, правових конструкцій в різних регіонах планети, дає можливість оцінити власну правову систему із дистанції більш широкого діапазону знань.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є

підготовка юриста із широким колом знань основ компаративістики. Дисципліна передбачає послідовний та систематичний розгляд спільних ознак і специфіки як національних правових систем взагалі, так і їх окремих елементів. Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 «Право»

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

Спеціальні компетентності:

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК16. Розуміння методології наукових досліджень у сфері права та здатність аналізувати, інтерпретувати результати наукових досліджень,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 4/16

включаючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних

програмних результатів навчання за спеціальністю 081 «Право»:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 5/16

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕМА № 1. «Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна».

Виникнення порівняльного правознавства.

Предмет і метод порівняльного правознавства. Методологія порівняльного правознавства.

Об'єкти порівняльного правознавства. Правова дійсність, правова реальність, правова сім'я, правові системи окремих держав, національне законодавство, галузі, підгалузі законодавства, нормативні масиви, правові інститути, правові норми, юридична техніка.

Функції порівняльного правознавства. Пізнавальна, евристична, методологічна функції, функція наукового передбачення.

Місце порівняльного правознавства в системі юридичних наук. Порівняльне правознавство і група теоретико-історичних наук. Юридична компаративістика і галузеві юридичні науки, порівняльне правознавство і наука міжнародного права.

Значення порівняльного правознавства для юридичної науки. Практичне значення порівняльного правознавства для законотворчої діяльності, для судової практики, для приватної юридичної практики, для міжнародного співробітництва.

Види досліджень у порівняльному правознавстві. Діахронне і синхронне порівняння. Бінарне та мультипорівняння. Внутрішнє і зовнішнє порівняння. Макро-, мікро- та інституціональне порівняння. Нормативне та функціональне порівняння.

ТЕМА № 2 «Класифікація основних правових систем сучасності»

Поняття і структура правової системи. Право, правові відносини, права й обов'язки особи, правова культура і правова свідомість, юридична практика, правова поведінка як самостійні елементи правової системи. Поняття правової системи у широкому та вузькому значеннях.

Поняття «правова сім'я».

Критерії класифікації правових систем. Чисті правові системи та правові системи змішаного типу («гібридні»). Розвинуті та нерозвинуті правові системи. Материнські та дочірні правові системи.

Місце правової системи України серед правових систем світу.

ТЕМА 3. «Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї»

Особливості романо-германської правової сім'ї. Терміни «романо-германська правова сім'я», «сім'я континентального права», «сім'я цивільного права».

Основні етапи розвитку романо-германської правової сім'ї. Європейське право.

Три принципи взаємодії права Європейського Союзу і національного права.

Роль науки (університетів) у розвитку романо-германського права. Виникнення перших європейських університетів. Напрямки впливу

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 6/16

європейських університетів на розвиток романо-германської правової системи.

Зв'язок романо-германської правової сім'ї з римським правом. Рецепція права. Римське вульгарне право.

Вплив канонічного права на формування романо-германського права. Поділ романо-германського права на публічне та приватне право.

Публічне право. Приватне право.

Джерела романо-германської правової сім'ї. Норми права в романо-германській правовій сім'ї. нормативно-правові акти в романо-германській правовій сім'ї. Закон як джерело в романо-германській правовій сім'ї. Загальні принципи в романо-германській правовій сім'ї. Принцип гендерної рівності як складова принципу рівності в романо-германській правовій системі. Доктрина права в романо-германській правовій сім'ї. Звичай у системі джерел романо-германської правової сім'ї. Судова практика в романо-германській правовій сім'ї.

ТЕМА 4. «Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї.»

Особливості англо-американської правової сім'ї. Англійське право. Право США.

Основні етапи розвитку англо-американської правової системи.

Виникнення та реформування загального права. Юридичні фікції. Право справедливості. Закони.

Поняття та ознаки загального права.

Право справедливості і його співвідношення з загальним правом.

Джерела англо-американської правової сім'ї. Поняття та види джерел права англо-американської правової сім'ї. Прецедент як джерело права англо-американської правової сім'ї. Закон як джерело права в англо-американській правовій сім'ї. Звичай в англо-американській правовій сім'ї. Інші джерела англо-американської правової сім'ї (правова доктрина, розум, канонічне право, римське право).

ТЕМА 5. «Загальна характеристика релігійної правової системи.»

Особливості релігійної правової сім'ї.

Мусульманське (ісламське) право. Загальна характеристика мусульманського права. Джерела мусульманського права (Коран, Іджма, Кйас). Право сучасних мусульманських держав.

Індуське право. Загальна характеристика індуського права. Джерела індуського права (веди, смрити, дхармасутри, дхармашастри, артхашастри, нибандхи). Сучасне право Індії.

Іудейське (єврейське) право. Загальна характеристика іудейського права. Джерела іудейського права (Старий Заповіт, Тора, Талмуд, Мидраш, звичай, законодавство мудреців, рішення європейських судів). Сучасне право Ізраїлю.

Канонічне право. Загальна характеристика канонічного права. Джерела канонічного права (Біблія, Постанови обласних (помісних) соборів, Постанови

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 7/16

Всесвітніх соборів, Постанови Синоду, Папські декреталії, наукові трактати авторитетних богословів, звичай). Застосування канонічного права в сучасному світі.

Змістовий модуль 2.

ТЕМА 6. «Загальна характеристика правових систем традиційного типу».

Особливості традиційних правових систем. Правова система Китаю. Джерел права КНР.

Правова система Японії. Джерела сучасного японського права. Правові системи держав Африки.

ТЕМА 7. «Змішаний тип правової системи».

Змішані правові системи світу. Поняття змішаної (гібридної) правової системи. Чинники, що спричинили появу змішаних правових систем. Види (групи, підтипи) змішаних правових систем світу. Специфічні риси правових систем Шотландії, американського штату Луїзіана, канадської провінції Квебек.

Скандинавська (північноєвропейська) група правових систем. Історичні та географічні умови формування скандинавського права. Кальмарська унія, її значення для створення автономного скандинавського права. Джерела (форми) права скандинавських країн. Особливості кодифікації. Уніфікація права скандинавських країн. Північна Рада. Вплив скандинавського права на правові системи країн Прибалтики.

Латиноамериканська група правових систем. Колонізація Латинської Америки та її вплив на формування латиноамериканського права. Роль американського права. Особливості публічного та приватного права. Специфіка кодифікації. Інтеграційні процеси в Латинській Америці. Латиноамериканська співдружність націй.

ТЕМА 8. «Правові системи в федераціях та конфедераціях».

Загальні принципи формування правових систем федеративних держав.

Дворівнева побудова правової системи, забезпечення єдності підсистем федерації.

Співвідношення федерального та регіонального законодавства. Роль модельної законотворчості.

Правові системи конфедерацій. Швейцарська Конфедерація. Механізми і процедури попередження і подолання юридичних колізій.

ТЕМА 9. «Міждержавні правові системи».

Поняття та види міждержавних правових систем.

Рада Європи, Європейський Союз: мета їх створення, функції, органи. Правовий механізм взаємодії міждержавних інституцій та національних правових систем, характеристика його основних елементів та процедур.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 8/16

ТЕМА 10. «Процеси глобалізації, їх вплив на розвиток правових систем сучасності».

Поняття глобалізації, її основні етапи та напрямки.

Співвідношення національного та міжнародного права в умовах глобалізації. Державний суверенітет в глобалізованому світі. Позитивні та негативні наслідки глобалізації.

Напрямки та механізми взаємного впливу правових систем світу. Теорія і практика конвергенції.

Правова акультурація, її види, позитивні та негативні наслідки. Рецепція та реставрація. Гармонізація та уніфікація законодавства. Програмно-забезпечувальні та юридичні засоби зближення правових систем.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовний модуль 1.								
Тема 1. «Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна»	10	2	2	6	10	0	0	10
Тема 2. «Класифікація основних правових систем сучасності»	10	2	2	6	12	2	0	10
Тема 3. «Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї»	10	2	2	6	8	2	0	6
Тема 4. «Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї»	10	2	2	6	10	0	2	8
Тема 5. «Загальна характеристика релігійної правової системи»	10	2	2	6	10	0	0	10
Разом за змістовний модуль 1	50	10	10	30	50	4	2	44
Змістовний модуль 2.								
Тема 6. «Загальна характеристика правових систем традиційного типу».	8	2	2	4	8	2	0	6
Тема 7. «Змішаний тип правової системи».	10	2	2	6	8	0	2	6
Тема 8. «Правові системи в федераціях та конфедераціях».	6	0	0	6	8	0	0	8
Тема 9. «Міждержавні правові системи».	8	0	2	6	8	2	0	6
Тема 10. «Процеси глобалізації, їх вплив на розвиток правових систем сучасності».	8	2	0	6	8	0	0	8
Разом за змістовний модуль 2	40	6	6	28	40	4	2	34
Всього	90	16	16	58	90	8	4	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 9/16

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. «Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна»	2	0
2	Тема 2. «Класифікація основних правових систем сучасності»	2	0
3	Тема 3. «Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї»	2	0
4	Тема 4. «Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї»	2	2
5	Тема 5. «Загальна характеристика релігійної правової системи»	2	0
6	Тема 6. «Загальна характеристика правових систем традиційного типу».	2	0
7	Тема 7. «Змішаний тип правової системи».	2	0
8	Тема 8. «Правові системи в федераціях та конфедераціях».	0	2
9	Тема 9. «Міждержавні правові системи».	2	0
10	Тема 10. «Процеси глобалізації, їх вплив на розвиток правових систем сучасності».	0	0
Всього		16	4

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна

1. Виникнення порівняльного правознавства.
2. Предмет і метод порівняльного правознавства.
3. Об'єкти порівняльного правознавства.
4. Функції порівняльного правознавства.
5. Значення порівняльного правознавства.
6. Види досліджень у порівняльному правознавстві.

Тема 2. «Класифікація основних правових систем сучасності»

1. Поняття і структура правової системи. Поняття правової системи у широкому та вузькому значеннях.
2. Поняття «правова сім'я».
3. Критерії класифікації правових систем.
4. Місце правової системи України серед правових систем світу.

Тема 3. «Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї»

1. Особливості романо-германської правової сім'ї.
2. Основні етапи розвитку романо-германської правової сім'ї.
3. Поділ романо-германського права на публічне та приватне право.
4. Джерела права романо-германської правової сім'ї.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 10/16

Тема 4. «Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї»

1. Особливості англо-американської правової сім'ї. Англійське право. Право США.
2. Основні етапи розвитку англо-американської правової системи.
3. Джерела англо-американської правової сім'ї. Поняття та види джерел права англо-американської правової сім'ї.
4. Прецедент як джерело права англо-американської правової сім'ї.
5. Інші джерела англо-американської правової сім'ї (правова доктрина, розум, канонічне право, римське право).

Тема 5. «Загальна характеристика релігійної правової системи»

1. Особливості релігійної правової сім'ї.
2. Мусульманське (ісламське) право. Загальна характеристика мусульманського права. Джерела мусульманського права (Коран, Іджма, Кйас). Право сучасних мусульманських держав.
3. Індуське право. Загальна характеристика індуського права. Джерела індуського права (веди, смрити, дхармасутри, дхармашастри, артхашастри, нибандхи). Сучасне право Індії.
4. Іудейське (єврейське) право. Загальна характеристика іудейського права. Джерела іудейського права (Старий Заповіт, Тора, Талмуд, Мидраш, звичай, законодавство мудреців, рішення європейських судів). Сучасне право Ізраїлю.
5. Канонічне право. Загальна характеристика канонічного права. Джерела канонічного права (Біблія, Постанови обласних (помісних) соборів, Постанови Всесвітніх соборів, Постанови Синоду, Папські декреталії, наукові трактати авторитетних богословів, звичай). Застосування канонічного права в сучасному світі.

Тема 6. «Загальна характеристика правових систем традиційного типу»

1. Особливості традиційних правових систем.
2. Правова система Китаю. Джерел права КНР.
3. Правова система Японії. Джерела сучасного японського права.
4. Правові системи держав Африки.

Тема 7. «Змішаний тип правової системи»

1. Поняття змішаної (гібридної) правової системи. Чинники, що спричинили появу змішаних правових систем. Види (групи, підтипи) змішаних правових систем світу.
2. Специфічні риси правових систем Шотландії, американського штату Луїзіана, канадської провінції Квебек.
3. Скандинавська (північноєвропейська) група правових систем.
4. Латиноамериканська група правових систем.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 11/16

Тема 8. «Правові системи в федераціях та конфедераціях»

1. Загальні принципи формування правових систем федеративних держав.
2. Дворівнева побудова правової системи, забезпечення єдності підсистем федерації.
3. Співвідношення федерального та регіонального законодавства. Роль модельної законотворчості.
4. Правові системи конфедерацій.
5. Швейцарська Конфедерація.
6. Механізми і процедури попередження і подолання юридичних колізій.

Тема 9. «Міждержавні правові системи»

1. Поняття та види міждержавних правових систем.
2. Рада Європи, Європейський Союз: мета їх створення, функції, органи.
3. Правовий механізм взаємодії міждержавних інституцій та національних правових систем, характеристика його основних елементів та процедур.

Тема 10. «Процеси глобалізації, їх вплив на розвиток правових систем сучасності»

1. Поняття глобалізації, її основні етапи та напрямки.
2. Співвідношення національного та міжнародного права в умовах глобалізації. Державний суверенітет в глобалізованому світі.
3. Позитивні та негативні наслідки глобалізації.
4. Напрямки та механізми взаємного впливу правових систем світу
5. Теорія і практика конвергенції.
6. Правова акультурація, її види, позитивні та негативні наслідки.

Рецепція та реставрація.

7. Гармонізація та уніфікація законодавства.
8. Програмно-забезпечувальні та юридичні засоби зближення правових систем.

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студентів з навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» включає:

- анотування вивченої додаткової літератури, складання бібліографічних описів тощо;
- написання рефератів та їх захист на практичних заняттях;
- написання есе за визначеною тематикою;
- складання термінологічних словників тощо.

8. Методи навчання

В процесі викладання даного предмету використовуються:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 12/16

а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, лекція; ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, практичні і дослідні роботи);

б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента);

в) методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка).

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи, модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль виконання самостійної роботи здійснюється шляхом усного опитування під час практичних занять, міні-колоквиумів, ділових ігор, перевірки домашнього завдання, тестування.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T6	T7	T8	100
10	10	10	10	10	10	
T4	T5		T9	T10		
10	10		10	10		

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.

2. Порівняльне правознавство у таблицях : навч. посіб. для юрид. вищ. навч. закладів і фак. Харків : Право, 2018. 162 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 13/16

3. Порівняльне правознавство : підручник. Х. : Право, 2011. 272 с.
4. Порівняльне правознавство : хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів : навч. посіб. / уклад.: О.В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В. Лук'янов. Харків : Право, 2016. 1024 с.
5. Порівняльне правознавство : підручник / [упоряд.: Бисага Ю. М. та ін.]. Ужгород ; Херсон : Гельветика, 2013. 230 с.
6. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології : монографія / [Кресін О. В. (кер. авт. кол.) та ін.] ; за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького Нац. акад. наук України. - К. : [б. в.], 2006. 256 с.
7. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології : Монографія / О.В. Кресін, Л.А. Луць, О.О. Мережко та ін. К. : Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2006. 256 с.
8. Порівняльне правознавство (правові системи світу) : монографія / Ю.С. Шемшученко, О.В. Зайчук, О.Л. Копиленко та ін. К. : Парлам. вид- во, 2008. 488 с.
9. Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження) : Монографія / О.В. Зайчук, О.Л. Копиленко, Н.М. Оніщенко та ін. К. : Фенікс, 2007. 400 с.
10. Порівняльне правознавство : підручник : затверджено МОН України / С.П. Погребняк, Д.В. Лук'янов, І.О. Биля-Сабадаш та ін. Харків : Право, 2012. 272 с.
11. Порівняльне правознавство. Порівняльна політологія : системат. бібліогр. покажч. / О.В. Кресін, І.О. Кресіна, О.В. Батанов та ін. К. : Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2002. 312 с.
12. Дмитрієв А.І. Порівняльне правознавство : навч. посіб. Київ : Юстініан, 2003. 182 с.
13. Кресін О.В. Порівняльне правознавство: Вітчизняні та зарубіжні спеціалізовані центри дослідження і викладання : Довідник. К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького, 2005. 192 с.
14. Кудін С.В. Порівняльна історія права: вітчизняна традиція концептуалізації : [монографія] / Кудін С. В. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 539 с.
15. Маттей Уго. Порівняльне право і критичні правові дослідження [Текст] : [відкрита лекція] / Уго Маттей ; [пер. з англ. О. В. Ткаченка] ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України [та ін.]. К. : Логос, 2009. 30 с.
16. Савчин М.В. Порівняльне правознавство. Загальна частина : навч. посіб. : рекомендовано МОН України / М.В. Савчин. Київ : Центр навч. літ., 2005. 288 с.
17. Ситар І.М. Порівняльне правознавство: основні категорії : навч.-метод. посіб. / І.М. Ситар, О.Л. Чернобай. Львів : ЛьвДУВС, 2009. 176с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/16

18. Ткаченко В. Д. Порівняльне правознавство : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В. Д. Ткаченко, С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов ; за ред. В. Д. Ткаченка. Х. : Право, 2003. 274 с.

19. Тюріна О. В. Основи права Європейського Союзу : навч. посіб. / О. В. Тюріна. К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2012. 100 с.

20. Тюріна О. В. Сучасні національні правові системи : навч. посіб. / О. В. Тюріна. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2015. 200 с.

21. Харитонов Р.Ф. Концепція галузевої юридичної компаративістики: науковий та освітній аспекти : монографія / Р. Ф. Харитонов ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". Одеса : Фенікс, 2019. 218 с.

Допоміжна література

1. Андрусів Л. М. Оприлюднення нормативно-правових актів: досвід Великого Герцогства Люксембург та Королівства Бельгії. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 1. С. 143-147.

2. Андрусів Л. М. Оприлюднення нормативно-правових актів: досвід Сполучених Штатів Америки та Великої Британії. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. № 4. С. 3-7.

3. Андрусів Л. М. Оприлюднення нормативно-правових актів у Польській Республіці. Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». 2018. Т XXI. С. 5-13.

4. Білоус А.О. Політико-правові системи: світ і Україна. Навч. посіб / Білоус А.О. – К.: АМУПП, 1997.–199 с.

5. Верховенство права як принцип правової системи: проблеми теорії /за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : Юрид. думка, 2008. – Кн. 1. – 344 с.

6. Головатий С. Рада Європи і людські права. Право України. 2017. №4. С. 9-25.

7. Зайчук О. Правові системи сучасності та тенденції їх розвитку / О. Зайчук // Право України. – 2002. – №11. – С. 23–26.

8. Зінченко О.В. Англо-американська правова сім'я. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В.Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 12-19.

9. Зінченко О.В. Романо-германська правова сім'я. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В.Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 679-686.

10. Зінченко О.В. Традиційна правова сім'я. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В.Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15/16

Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 789-795

11. Івченко Ю.В. Філософсько-правовий аналіз гендерної політики в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.12 / Ю.В. Івченко; Київський національний університет внутрішніх справ. – К., 2009. – 19 с.

12. Крапив'янський А. В. Судовий прецедент – джерело права країн англосаксонської правової сім'ї / А. В. Крапив'янський, А. О. Куртакова. // Трипільська цивілізація. – 2012. – 5 с.

13. Криlach О. М. Особливості правової системи Сполучених Штатів Америки / О. М. Криlach. // Часопис Академії адвокатури України. – 2013. – 5 с.

14. Кресін О. В. Питання про практичні цілі порівняння в правознавстві Західної і Центральної Європи в другій половині XVIII – першій третині XIX ст. [Електронний ресурс] / О. В. Кресін // Публічне право. – 2016. – № 4 – С. 191–200.

15. Лук'янов Д. Ісламське віровчення і цінність прав людини: можливість співіснування. Право України. 2015. № 2. С. 73–80.

16. Луць Л.А. Типологізація сучасних правових систем світу: Відкрита лекція / Луць Л.А. – Київ, Сімферополь: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Видавництво «Логос», 2007. – Серія науково-методичних видань «Академія порівняльного правознавства». – Випуск 3. – 23 с.

17. Оніщенко Н.М. Правова система: проблеми теорії / Оніщенко Н.М. – К.: Ін-т держави і права В.М. Корецького НАН України, 2002. – 352 с.

18. Орлов С. Ф. Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: збірник наукових праць / за ред. Ю.С. Шемшученка, В.П. Тихого, М.М. Цимбалюка, І.С. Гриценка; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 620 с.)

19. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності : монографія / за заг. ред. Ю. Л. Бошицького. – К. : Кондор, 2012. – 616 с.

20. Рабінович П. Порівняльне правознавство: формування теоретичних засад. Право України. 2017. №3. С.197-199.

21. Сучасні проблеми порівняльного правознавства : зб. наук. праць / за ред. Ю.С.Шемшученка, Я.В.Лазура; упоряд. О.В.Кресін, М.В.Савчин. – Ужгород: К.: Говерла, 2015. –216с.

22. Філософія порівняльного правознавства: зб.наук. праць / за ред. О.В.Кресіна. –К.; Львів: Ліга-прес, 2015. – 540с.

23. Харитонов Є. Європейські правові системи: проблеми класифікації /Є. Харитонов / Є. Харитонов // Вісник АПН України. – 2002. – №2. – С.3–14.

24. Хаустова М. Г. Національна правова система за умов розбудови правової демократичної державності в Україні : монографія / М. Г. Хаустова. – Х. : Право, 2008. – 160 с.

25. Шемшученко Ю. С. Місія порівняльного правознавства // Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: збірник наукових праць /

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.06- 05.01/081.00.1/М/ ОК4-2023
	Екземпляр № 1	Арк 16/16

за ред. Ю.С. Шемшученка, В.П. Тихого, М.М.Цимбалюка, І.С. Гриценка; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 620 с.

26. Andrusiv L. The Experience of the Publication of Normative Legal Acts in the Republic of France and the Federal Republic of Germany. *Recht der Osteuropäischen Staaten*. 2018. № 4. С. 16-20.

27. Т. Podorozhna, L. Makarenko, L. Andrusiv, O. Kotukha, H. Sanahursk. Qualified Legal Aid in Developed Democracies: A Comparative Legal Study. *International Journal of Criminology and Sociology*. №.9. 2020. P. 3112-3123.

28. Parkhomenko, N.M., Podorozhna, T.S., Tarakhonych, T.I., Andrusiv, L.M., & Mozoliuk-Bodnar, L.M. (2021).(Scopus). Problems of legal science in the context of modern state-building processes in Ukraine: Challenges and tasks. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 28(2), 123-131.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://portal.rada.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.ccu.gov.ua> – офіційний сайт Конституційного Суду України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/control/> – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.
4. <http://www.ombudsman.kiev.ua> – офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України.
5. <http://www.president.gov.ua/> – офіційне інтернет-представництво Президента України.